सुरक्षित भविष्यको आधार : संरक्षित बालअधिकार

# बेलका नगरपालिका
# शिक्षा शाखा रामपुर, उदयपुर

बेलका नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय रामपुर, उदयपुर प्रदेश नं. १, नेपाल २०७३

स्वीकृत
मिति २०७९।०३।२९
अर्जुन निरौला
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

# वार्षिक शैक्षिक प्रगति प्रतिवेदन

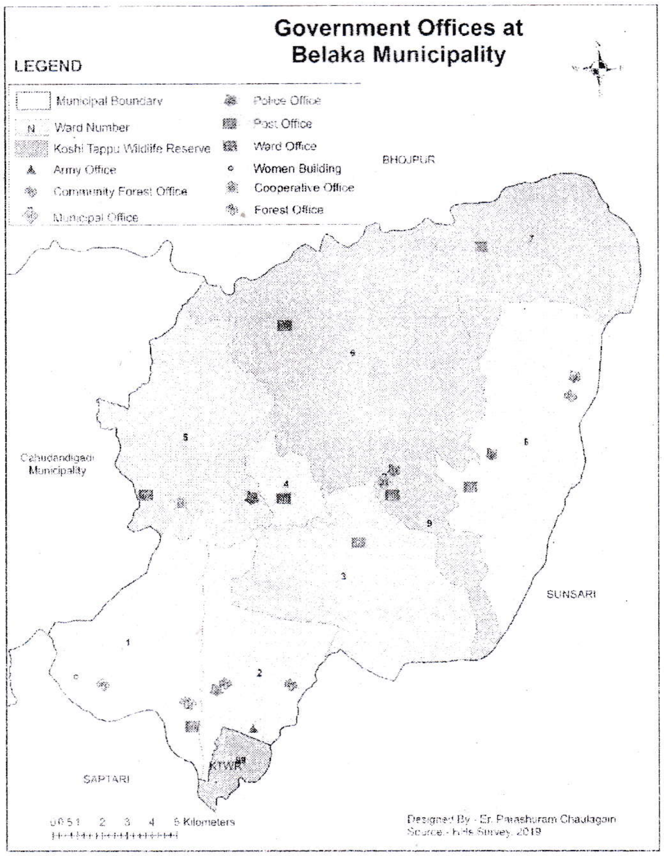


## आ.व. २०७८/०७९

**प्रकाशक**

बेलका नगरपालिका

शिक्षा शाखा रामपुर, उदयपुर

## हाम्रो भनाई

नेपालको संविधान २०७२ ले शिक्षालाई नागरिकको मौलिक अधिकारका रुपमा स्थापित गरेको छ। शिक्षामा सबै बालबालिकाहरूको पहुँच सुनिश्चित गरी आधारभूत शिक्षाको गुणस्तर उकास्न र शिक्षाको माध्यमबाट लैङ्गिक एवं सामाजिक विभेद अन्त्य गरी समान र समतामूलक समाज निर्माण तर्फ वर्तमान शिक्षा नीति तथा कार्यक्रम परिलक्षित छन् । यति हुँदाहुँदै पनि अधिकांश बालबालिकाहरु विपन्नताका कारण विद्यालय शिक्षाबाट वञ्चित भई बाल्यवस्थामा भोको पेटका लागि काममा लाग्नुपर्ने बाध्यत्मक अवस्था विद्यमान छ। खासगरी दलित अल्पसंख्यक र पिछडिएका समुदायका अधिकांश बालबालिकाहरु जीवनोपयोगी र सर्वसुलभ शिक्षाको अभावमा दोहोर्याई तेहर्याई पढ्नुपर्ने र असफल भई बीचैमा कक्षा छाड्नुपर्ने अवस्था, शिक्षण पेशामा आवद्ध व्यक्तिहरूमा सकारात्मक मनोवृत्तिको अभाव तथा विद्यालयको बिग्रदो भौतिक अवस्थाका कारण विद्यालय व्यवस्थापन शैक्षिक विकासको कार्य चुनौति पूर्ण कार्य हो।

परिवर्तित शैक्षिक नीति तथा कार्यक्रम मार्फत सर्वसुलभ एवं गुणस्तरीय शिक्षा प्रत्याभूतिका लागि नेपाल सरकारले सामाजिक सेवा अन्तर्गत शिक्षा क्षेत्रमा आर्थिक वर्ष २०६८-६९ का लागि करिब १७ प्रतिशत वार्षिक बजेट विनियोजन गरेको देखिए पनि सो अनुपात घट्दै गई आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा ११.६४ प्रतिशत आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा १०.९२ प्रतिशत बजेट छुट्याएको छ। शिक्षा विकासका विविध प्रयास स्वरुप सामयिकरुपमा शिक्षा नीति तथा पाठ्यक्रम परिवर्तन एवं शैक्षिक योजनाहरू कार्यान्वयनमा आएका छन्। आधारभूत तथा प्राथमिक शिक्षा परियोजना प्रथम र दोस्रो चरण हुँदै सबैका लागि शिक्षा कार्यक्रम २००४-२००९, विद्यालय क्षेत्र सुधार कार्यक्रम २००९-२०१५ समाप्ति पश्चात् कार्यान्वयनमा आएको विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रमले कार्यान्वयनको छैठौं वसन्त पार गरिसकेको छ । माध्यमिक शिक्षालाई गुणस्तरीय रुपमा सबैको पहुँच भित्र ल्याउन र विद्यालयको संस्थागत क्षमतामा सुधार गर्न माध्यमिक शिक्षा सहयोग कार्यक्रम कार्यान्वयनमा ल्याइएको थियो । तहगत रुपमा शिक्षालाई भिन्नाभिन्नै कार्यक्रमका रुपमा राखी योजना निर्माण र कार्यान्वयन हुँदै आएको विगतदेखि को परम्परालाई विद्यालय क्षेत्र सुधार कार्यक्रमले आर्थिक वर्ष २०६६/०६७ देखि बिस्थापित गरेको हो। यस कार्यक्रमले विगतको चार तहमा वर्गिकृत विद्यालय शिक्षाको अवधारणालाई आधारभूत तह कक्षा १-८ र माध्यमिक तह कक्षा ९-१२ को विद्यालय शिक्षामा रुपान्तरण गरेको छ । गुणस्तरीय शिक्षामा बालबालिकाहरूको समतामुलक पहुँच सुनिश्चित गर्न विद्यालय शिक्षा संरचना तथा कार्यमूलक परिवर्तन सहित जवाफदेहिता तथा कार्य दक्षता वृद्धि गर्ने उद्देश्यले ल्याएको विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम ले अपेक्षित नतिजा दिने आशा गरिएको छ । यसरी विविध परियोजना तथा कार्यक्रमअन्तर्गत गरिएका पहल र प्रयास स्वरुप शिक्षाका विविध पक्ष मा सकारात्मक परिणामका संकेतहरू प्राप्त भएपनि सबै तहका समुदायलाई गुणस्तरीय रोजगारमुखी एवं जीवनोपयोगी सीपमा आधारित शिक्षा व्यवस्थापनमा देखा पर्ने विभिन्न खालका चुनौतीहरु सहजै निराकरण गर्न सकिने अवस्था देखिँदैन । यसका लागि शिक्षाप्रति चासो राख्ने सबैको प्रतिवद्धता समन्वय र लगावको खाँचो देखिन्छ।

अर्जुन निरौला
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

बेलका नगरपालिका क्षेत्रभित्रका सामुदायिक विद्यालयहरूको शैक्षिक गुणस्तरका सन्दर्भमा जनप्रतिनिधिहरूको प्रतिवद्धता सरोकारवालाहरूको राज सल्लाह र सुझाव बमोजिम शिक्षकहरूको सहकार्य र सहयोगमा नगर शिक्षा योजना मस्यौदा तयार भई कार्यान्वयनमा रहेको छ । यसले समग्र शिक्षा क्षेत्रको विकासमा टेवा पुर्याइ विद्यालयहरूको भौतिक शैक्षिक व्यवस्थापकीय पक्षमा सुधार गर्न सबै सरोकारवालाहरूको चासो र अथक प्रयासको भइरहेको छ ।आर्थिक वर्ष ०७८/०७९ मा यस नगरपालिका मार्फत विभिन्न शीर्षकमा गरिएका लगानी बमोजिमका कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रक्रिया र भौतिक एवं वित्तीय प्रगति विवरण झल्काउने उद्देश्यले यो वार्षिक शैक्षिक स्थिति प्रतिवेदन तयार गरिएको छ । निर्दिष्ट ढाँचा भित्र रही नगरपालिकाको विद्यमान शैक्षिक स्थिति प्रमुख शैक्षिक सूचना एवं आर्थिक वर्ष २०७८/ ०७९ को लक्ष्य र प्रगति विवरण यसमा समेट्ने प्रयास गरिएको छ । प्रतिवेदन तयार गर्ने जिम्मेवारी सम्पूर्ण कार्यालय परिवारको रहेको र सबै शाखा तथा उपशाखासँग सम्वद्ध कर्मचारीहरुले यसको तयारीमा महत्वपूर्ण योगदान पुर्याउनु भएको छ।

यस प्रतिवेदनले शिक्षासँग सम्वद्ध सम्पूर्ण सरोकारवाला एवं पाठकवर्गहरुलाई बेलका नगरपालिकाको संक्षिप्त शैक्षिक अवस्था र यसवर्ष सञ्चालित कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन प्रक्रिया एवं प्रगति सम्वन्धी सूचना प्रदान गर्ने अपेक्षा गरिएको छ । प्रतिवेदन तयार गर्ने क्रममा भएका कमि कमजोरीहरु औंल्याई सुधारात्मक उपायहरु सुल्झाउनु हुने जो कोही महानुभावहरु प्रति बेलका नगरपालिका सदैव आभार प्रकट गर्दछ।

बेलका नगरपालिका
शिक्षा युवा तथा खेलकुद विकास शाखा
रामपुर, उदयपुर

बेलका नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
उदयपुर, उदयपुर
२०७३
प्रदेश नं. १, नेपाल
अर्जुन निरौला
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत



| क्र.सं | शीर्षक/ विवरण | पृष्ठ |
|---|---|---|
| १ | परिच्छेद: १, स्थिति प्रतिवेदनको परिचय | |
| १.१ | पृष्ठभूमि | |
| १.२ | स्थिति प्रतिवेदन को उद्देश्य | |
| १.३ | स्थिति प्रतिवेदन प्रकृया | |
| १.४ | स्थिति प्रतिवेदन निर्माणका क्रममा प्रयोगमा ल्याइएका दस्तावेजहरु | |
| २ | परिच्छेद: २, शैक्षिक अवस्था | |
| २.१ | साक्षरता को स्थिति | |
| २.२ | शिक्षण संस्थाको सङ्ख्यात्मक विवरण | |
| २.३ | विद्यार्थी विवरण | |
| २.४ | भौतिक पूर्वाधारको अवस्था | |
| ३ | परिच्छेद-३ कार्यक्रम कार्यान्वयनको भौतिक तथा वित्तीय प्रगति | |
| ३.१ | शिक्षा क्षेत्रको बजेट र खर्चको अवस्था | |
| ३.२ | बजेट उपशीर्षक अनुसार बजेट तथा खर्चको अवस्था | |
| ३.३ | कार्यक्रम कार्यान्वयनका मुख्य समस्या तथा चुनौती | |
| ३.४ | कार्यक्रम कार्यान्वयनका सुधारका उपाय | |
| ४ | परिच्छेद-४ उपलब्धि तथा कार्यक्रम विस्तृतीकरण | |
| ४.१ | सशर्त अनुदान बाट सम्पादित कार्यक्रमहरु | |
| | आन्तरिक स्रोतबाट सम्पादित कार्यक्रमहरू | |
| | परिच्छेद-५ असल अभ्यास, प्रमुख उपलब्धि चुनौती तथा समाधानका उपायहरु | |
| | अन्य संस्थासँगको साझेदारीमा संचालित कार्यक्रमहरु | |
| | असल अभ्यास तथा नवप्रवर्तनात्म कार्यक्रमहरु | |
| | समग्र कार्यक्रमका प्रमुख उपलब्धिहरु | |
| | चुनौती तथा समाधानका लागि गरिएका प्रमुख प्रयासहरु | |
| | अनुसूचीहरु | |
| | आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को विद्यालयगत निकासा विवरण | |
| | अन्य: आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को निकासा रकम खर्च सम्बन्धी विवरण | |

बेलका नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय रामपुर, उदयपुर प्रदेश नं. १, नेपाल

## परिच्छेद – १

### स्थिति प्रतिवेदन परिचय

अर्जुन गिरोला
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

१.१ पृष्ठभूमि : बेलका नगरपालिका स्थिती सामूदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरुका शैक्षिक विकाशका लागि आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा ससर्त तर्फ करिव ९२% सामान्यिकरण तर्फ करिव ८३% आर्थिक प्रगति भएको छ । उक्त कार्य सम्पन्न गर्न नगर, सम्वन्धित निकायहरु सबैले उलेख्य भूमिका निर्वाह गरेका थिए । ५२ सामूदायिकका ११४२२ विद्यार्थी १९ संस्थागतका २६२८ विद्यार्थी प्रत्यक्ष वा परोक्ष उक्त सञ्चालित कार्यक्रमवाट लामावन्वित भएका छन् । सबै विद्यालयका २/२ जना शिक्षकलाई नया पाठ्यक्रम प्रवोधिकरण, आ.वि. र मा.वि. तहका प्र.अ. हरुलाई समसामयिक मूद्धामा सचोतिकारण, विद्यालय खेलकुद, विद्यालय सुपरिवक्षेण यस वर्षका उल्लेख उपलब्धि हुन् । बैकल्पिक सिकाई र सिकाई सहजिकरण वडा समिति वडा अध्यक्षको अध्यक्षतामा गठन गरी केही नयाँ अभ्यास गरिनु सकारात्मक पहल यस शाखाले गरेको थियो । यस न.पा. को जनता मा.वि. गुरङचौरीलाई नेपाल सरकारले नमूना मा.वि. को रुपमा छनौट गरी कार्यक्रम अगाडी पढाइ सकेको छ भने सोही विद्यालयमा इन्जिनियरिङ तर्फको (९-१२) प्रविधिक विषय समेत पठनपाठन सुरु भएको छ ।

साइकल वितरण, दिवा खाजा, छात्राका लागि सेनेटरी प्याड वितरण, भौतिक व्यवस्थापन, गुणस्तर र प्रवोधिकरण यस वर्षका उल्लेख गर्न लाएक कामहरु हुन् ।

१.२ उदेश्य : यस नगरपालिका शिक्षा शाखाले सञ्चालन गरेको विद्यालय शिक्षाको काम र सोको प्रभावकारीता बारेमा प्रतिवेदितरुपमा स्पष्ट गरिनु यस प्रतिवेदनको प्रमूख ध्येय हो ।

विद्यालय, समूदाय, समाज विद्यार्थी र नगर शिक्षा आ.व. २०७८/०७९ विद्यालय शिक्षामा के कति सफल र असफल भयो सो जानकारी गराई राम्रो कामको निरन्तरण र कमोजोर पक्षको सुधार गर्न स्पष्ट मार्ग निर्देश गर्न यस प्रतिवेदनको मूख्य उदेश्य हो ।

१.३. स्थिति प्रतिवदेन प्रक्रिया :

नगर प्रमुख ⟷ नगर उप-प्रमुख

↓

नगर शिक्षा समिति

↓

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

↓

शिक्षा शाखा

↓

शाखाका कर्मचारी

माथिको रुटमा छलफल, बैठक सञ्चालनका आधार कार्यक्रम निर्णय प्रक्रिया र छलफल कानुनी आधार सबैका आधारमा प्रतिवेदन तयार परिएको छ ।

अर्जुन निरौला
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

## १.४: स्थिति प्रतिवेदन निर्माणका क्रममा प्रयोगमा ल्याइएका दस्तावेजहरु:

स्थिति प्रतिवेदन निर्माणका क्रममा छलफल, बैठक सञ्चालनका आधार कार्यक्रम निर्णय प्रक्रिया र छलफल कानुनी आधारका साथै बेलका नगरको नगर प्रोफायल आदिका आधारमा यो प्रतिवेदन तयार गरिएको छ।

## परिच्छेद: २, शैक्षिक अवस्था

बेलका नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
रामपुर, उदयपुर
प्रदेश नं. १, नेपाल
२०७३

२.२ सामुदायिक शिक्षण संस्थाको सङ्ख्यात्मक विवरण:

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय बेलका नगरपालिका रामपुर, उदयपुर प्रदेश नं. १, नेपाल २०७३

अर्जुन गिरौला
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

# बेलका नगरपालिका शिक्षा शाखा र विद्यालय विवरण आ.व. २०७८/७९

| विद्यालय | संख्या | जनशक्ति नगर शिक्षक समेत | | | विद्यार्थी | | | ECD | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| सामुदायिक | | शिक्षक/ शिक्षिका | ECD सहजकर्ता | कर्मचारी र का.स. | छात्र | छात्रा | जम्मा | छात्र | छात्रा | जम्मा |
| आ.वि.(१-५) | २६ | १९४ | ५२ | २६/८० | २३२८ | २३३६ | ४६६४ | ५१६ | ४३० | ९४६ |
| आ.वि.(६-८) | १२ | | | | १३६० | १३८९ | २७४९ | | | |
| मा.वि.(९-१०) | ६ | ४९ | | | ९०९ | ९९४ | १९०३ | | | |
| मा.वि.(११-१२) | ८ | | | | ४७७ | ६७४ | ११५१ | | | |
| जम्मा | ५२ | २४३ | ५२ | १०६ | ५०७४ | ५३९३ | १०४६७ | ५१६ | ४३० | ९४६ |

नगर शिक्षक विवरण :- नगरबाट कूल जम्मा ७६ जना नगर शिक्षक कार्यरत रहेको छन् ।

२.२ संस्थागत शिक्षण संस्थाको सङ्ख्यात्मक विवरण:

| विद्यालय | संख्या | विद्यार्थी | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| संस्थागत | | छात्र | छात्रा | जम्मा | छात्र | छात्रा | जम्मा |
| आ.वि.(१-५) | ११ | ९४३ | ६९६ | १६३९ | १३८ | ११९ | २५७ |
| आ.वि.(६-८) | ३ | ३४२ | २१८ | ५६० | | | |
| मा.वि.(९-१०) | ४ | ९३ | ६८ | १६१ | | | |
| मा.वि.(११-१२) | १ | ५ | ६ | ११ | | | |
| जम्मा | १९ | १३८३ | ९८८ | २३७१ | १३८ | ११९ | २५७ |

## २.३ सामुदायिक शिक्षण संस्थाको विद्यार्थी विवरण

### बेलका नगरपालिका शिक्षा शाखा र विद्यालय विवरण आ.व. २०७८/७९

| विद्यालय | संख्या | जनशक्ति नगर शिक्षक समेत | | | विद्यार्थी | | | ECD | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| सामुदायिक | | शिक्षक/ शिक्षिका | ECD सहजकर्ता | कर्मचारी र का.स. | छात्र | छात्रा | जम्मा | छात्र | छात्रा | जम्मा |
| आ.वि.(१-५) | २६ | १९४ | ५२ | २६/८० | २३२८ | २३३६ | ४६६४ | ५१६ | ४३० | ९४६ |
| आ.वि.(६-८) | १२ | | | | १३६० | १३८९ | २७४९ | | | |
| मा.वि.(९-१०) | ६ | ४९ | | | ९०९ | ९९४ | १९०३ | | | |
| मा.वि.(११-१२) | ८ | | | | ४७७ | ६७४ | ११५१ | | | |
| जम्मा | ५२ | २४३ | ५२ | १०६ | ५०७४ | ५३९३ | १०४६७ | ५१६ | ४३० | ९४६ |

नगर शिक्षक विवरण :- नगरबाट कूल जम्मा ७६ जना नगर शिक्षक कार्यरत रहेको छन् ।

## २.३ संस्थागत शिक्षण संस्थाको विद्यार्थी विवरण

| विद्यालय | संख्या | विद्यार्थी | | | ECD | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| संस्थागत | | छात्र | छात्रा | जम्मा | छात्र | छात्रा | जम्मा |
| आ.वि.(१-५) | ११ | ९४३ | ६९६ | १६३९ | १३८ | ११९ | २५७ |
| आ.वि.(६-८) | ३ | ३४२ | २१८ | ५६० | | | |
| मा.वि.(९-१०) | ४ | ९३ | ६८ | १६१ | | | |
| मा.वि.(११-१२) | १ | ५ | ६ | ११ | | | |
| जम्मा | १९ | १३८३ | ९८८ | २३७१ | १३८ | ११९ | २५७ |

# २.४ विद्यालय भौतिक व्यवस्थापन/ निर्माण :

## विद्यालय भौतिक व्यवस्थापन /निर्माण :

नयाँ भवन निर्माण:( २ कोठे) १ श्री जनज्योती आ.वि. नाम्केसा बेलका न.पा. ७

२. श्री प्रभाकरी मा.वि. पोखरे बेलका न.पा. ५

नयाँ भवन निर्माण: (४ कोठे) देउराली आ.वि.गलेनी बेलका न.पा. ५

नगर बेलका नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
रामपुर, उदयपुर
प्रदेश नं. १, नेपाल
२०७३

अर्जुन निरौला
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

शौचालय २ ओटा :- १) श्री जागिराम थानी आ.वि. चम्पाकोट, बे.न.पा.(नगरअनुदान)

२) श्री नव सिर्जना आ.वि. मायङ्टार बे.न.पा.(नगर अनुदान)

## भौतिक मर्मत तर्फ :- २५ लाख रकम सामान्यीकरण तर्फबाट

| विद्यालयको संख्या | सञ्चालित कार्यक्रम | कूल विनियोजित रकम |
|---|---|---|
| १८ | विद्यालय भौतिक मर्मत तथा घेराबेरा | २५०००००/ |

## छात्रवृत्ति विवरण:-

उच्च शिक्षामा अध्ययनरत विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति वितरण संख्या:- ३०

छात्रा:- २१

छात्र:- ९

दलित:- ६

आ.ज. १३

कूल रकम रु. १,०००,०००

विद्यालय तर्फ :- रु. १,७२९,७००/

(१-८) छात्रा :- ३५५२ (सिमान्तकृत बाहेक)

(१-८) दलित छात्र:- ५०६

(१-८) सिमान्तकृत:-

छात्र:-७९

छात्रा:-७६

जम्मा:- १५५

(१-८) अपाङ्ग:- छात्र:- १७

छात्रा:- १२

जम्मा:- २९

अर्जुन सिरोला
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

## वैदेशिक छात्रवृत्ति : ७ जनाले (७६०००)

## वि.व्य.स. गठन भए नभएको :-

यस नगरभित्र सञ्चालित सम्पूर्ण विद्यालयहरुको विद्यालय व्यवस्थापन समिति गठन भएको ।

नगरमा सञ्चालित सम्पूर्ण मा.वि. हरुमा कोचिङ्ग कक्षा सञ्चालन भएको

## ICT/INTERNET

१४ वटा मा.वि. मा Internet सञ्चालन भएको, १७ वटा आ.वि. (६-८) मा रु. १२,०००/ का दरले रकम उपलब्ध

बेलका नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
रामपुर, उदयपुर
प्रदेश नं. १, नेपाल
२०७३

अर्जुन निरौला
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

# खेल मैदान

| | | |
|---|---|---|
| १६ विद्यालयमा नभएको | ११ विद्यालयमा साघुरो ठाउ भएको | २५ विद्यालयमा भएको |

CIC मार्फत ३० जनालाई कम्प्युटर सम्बन्धी ३ महिने तालिम सञ्चालन।

CIC मार्फत २५ जनालाई छोटो अवधीको स्यानेटरी प्याड निर्माण र १५ जनालाई मेहन्दी कार्यक्रम सञ्चालन।